

Brug af evidensbaserede metoder - erfaringsopsamling og inspiration for faglige netværk og deres medlemsorganisationer

Påstand: Udviklingsaktiviteter baseres alt for ofte - bevidst eller ubevidst - på formodninger og skrivebordsfabrikerede løsninger.... Formodninger om hvordan en situation forholder sig, hvordan målgruppen for vores aktiviteter agerer/reagerer og hvordan problemer løses.

1. Baggrund

Børne- & Ungdomsnetværket har med støtte fra NGO FORUM (Danida) gennemført ministudiet "Community protection - for, with and by children". Studiet er udført i tæt samarbejde med 5 af netværkets medlemsorganisationer: AC Børnehjælp, Børnefonden, Danmission, Plan Danmark og SOS Børnebyerne, og deres partnere i Nepal, Indien, Rwanda, Zimbabwe og Togo.

Formålet med ministudiet har dels været at give anbefalinger til en bedre beskyttelse af børn, dels at inspirere netværkets medlemmer og deres partnere til at anvende en strategisk, undersøgende tilgang, der sikrer en kontekstuel og såkaldt evidensbaseret viden om målgruppens (børn og unges) situation - deres udfordringer, deres handlemønstre og deres egne løsningsforslag til konkrete problemer.

Et af de styrende principper for studiet er, at metoden skal sikre relevans og ejerskab hos medlemsorganisationerne og deres partnere i Syd. Håbet er, at den viden, som studiet genererer, vil blive internaliseret hos partnerorganisationen og dermed anvendt i deres videre projektarbejde.

Børne- & Ungdomsnetværket

Vi og vores partner har en god fornemmelse for de problemstillinger, vi arbejder med, men der er sjældent så meget tid til at skaffe systematisk dokumentation – som vi kan bruge i vores formidling om projektet og i den løbende tilpasning af projektet.

AC Børnehjælp

1.1. Formålet med dette papir

Ministudiet anvender en simpel, ikke-videnskabelig metode, som er udviklet med henblik på at informere og kvalificere projekt- og programarbejdet. De positive erfaringer gives hermed videre til inspiration for andre faglige netværk og deres medlemsorganisationer, som med

fordel kan anvende en lignende metode i forhold til andre temaer.

2. Beskrivelse af studieforløb

Ministudiet bygger på et trepartssamarbejde mellem Børne- & Ungdomsnetværket, medlemsorganisationer og deres partnere i syd. Samarbejdet er etableret med henblik på at skabe synergi mellem forskellige aktører og gennem faglighed, effektiv arbejdsdeling og relativt få ressourcer (menneskelige og økonomiske) at opnå en relevant og solid dokumentation, som ejes og anvendes af alle tre parter.

Netværket fungerer som platform for den faglige udvikling og koordination af studiet, mens det konkrete input til studiet (i form af kvantitativ og kvalitativ data) leveres af organisationerne. Netværket har beskrevet samarbejdet i en konceptnote (annek 1), og de medvirkende organisationer har underskrevet en kontrakt (annek 2).

Studiet adskiller sig fra Børne- & Ungdomsnetværkets øvrige aktiviteter i den forstand, at medlemsorganisationernes partnere har været aktivt inddraget¹. Målet er at opbygge *kapacitet* til at indsamle evidensbaseret viden og opnå *ejerskab*, som rækker ud over de danske medlemsorganisationer. Dermed øges sandsynligheden for, at den erhvervede viden omsættes i det fremtidige projekt- og programsamarbejde.

2.1 Metode

Studiet anvender to komplementære dataindsamlingsmetoder; spørgeskemaer og fokusgruppe interviews, som begge er designet med henblik på at kunne gennemføres selvstændigt af partnerorganisationens projekt- eller programmedarbejdere.

Spørgeskemaet består af en blanding af strukturerede spørgsmål med faste kategorier af svarmuligheder og opfølgende mere åbne spørgsmål med åbne svarmuligheder (se annek 3). Målet med spørgeskemaet er at afdække respondenternes individuelle situation og handlemønstre samt at få deres individuelle refleksioner, i dette tilfælde, i relation til hvordan de beskytter sig mod vold.

De individuelle svar i spørgeskemaet følges op af en række fokusgruppe interviews, hvor en mindre gruppe af deltagere (respondenter fra spørgeskemaundersøgelsen) bringer deres erfaringer, viden og holdninger i spil over for hinanden gennem fælles drøftelse af en række opstillede problemstillinger og spørgsmål (se annek 4).

Fokusgruppe interviewet giver overblik over forskelle i synspunkter og informationer, og skaber en fornemmelse for i hvor høj grad det er muligt at blive enige om grundlæggende forhold, problemstillinger og løsningsforslag. Sammenholdt med de individuelle svar kan fokusgruppe interviews sige noget om sociale og kulturelle normer og konventioner. I Børne- & Ungdomsnetværkets studie var fokusgruppernes tiltro til myndighederne (politi og lokale ledere) således påfaldende høj i forhold til det yderst begrænsede antal individuelle

¹ Omkostningerne til inddragelsen af partnerne i syd har været ganske små og kun dækket (dele af) deres faktiske omkostninger vedrørende dataindsamling.

eksempler på myndighedernes effektive indgriben i situationer med alvorlig misrøgt eller vold. Der kan være mange årsager til en sådan divergens mellem "ord" og "handling", og det bør derfor analyseres nærmere i medlemsorganisationerne som opfølgning på studiet.

Netværket fastlægger metoden og udarbejder spørgeskema og guidelines i dialog med medlemsorganisationerne og deres partnere. Udvælgelsen af studielokaliteter og den nærmere målgruppe for studiet foretages af partnerorganisationerne.

2.2 Dataindsamling

Data indsamles af et "Field Research Team" udpeget af partnerorganisationerne blandt deres medarbejdere². Teamet forsynes med et sæt "field research guidelines" (se annek 5), som ved grundig gennemlæsning gør dem i stand til at indsamle data af en rimelig standard, samt at udføre dataindsamlingen i respekt for de opstillede generelle etiske standarder for dataindsamling og de særlige standarder, der gør sig gældende, når der arbejdes med sensitive temaer og med børn som målgruppe.

2.3 Data analyse

Al data samles af netværket, som er ansvarlig for databehandling, analyse, rapportering og formidling. I forbindelse med behandlingen af de kvantitative og kvalitative data præsenteres netværkets medvirkende organisationer for de indledende observationer, som danner rammen for analysen. Sidenhen får organisationerne et udkast til rapport til drøftelse, inden den færdiggøres og publiceres.

2.4 Organisation

Organiseringen omkring studiet består af netværkets styregruppe, en arbejdsgruppe, netværkskoordinatoren samt en ekstern konsulent.

- Netværkets styregruppe har det overordnede ansvar for, at netværket lever op til sit formål og giver løbende faglige input til studiet. Styregruppen står desuden for ansættelsen af konsulenten.
- Arbejdsgruppen, som består af repræsentanter fra de deltagende medlemsorganisationer, medvirker til at definere emnet for studiet, bidrager med faglige input og er ansvarlig for partnernes implementering.
- Netværkskoordinatoren faciliterer processen: yder faglig støtte, står for økonomistyringen, er bindeled mellem konsulent og medlemsorganisationer og er desuden ansvarlig for formidling af studiet til netværkets øvrige medlemmer.
- Konsulenten udarbejder interviewguide og spørgeskema, vejleder medlemsorganisationer vedr. dataindsamling, samler materialet og laver analysearbejdet.

² Det var muligt for partnerorganisationerne at inddrage en lokal konsulent i "Field research teamet" for at styrke fagligheden. Denne mulighed blev ikke anvendt, men kunne sandsynligvis have styrket kvaliteten af data hos helt uerfarne

2.5 Opfølgning

Et ministudie som dette kan ikke stå alene. Inden det igangsættes bør man derfor have en plan for opfølgningen både i regi af netværket og hos de enkelte organisationer. I Børne- & Ungdomsnetværkets tilfælde følges der op med et møde hvor der vil blive givet inspiration til hvordan organisationer kan arbejde med beskyttelseskomponenter i programarbejdet rettet mod børn og unge. De deltagende medlemsorganisationer har desuden individuelle planer for deres opfølgning.

3. Vurdering af metoden

Forventninger til studiet knytter sig primært til organisationernes ønske om at få bedre dokumentation på omfanget af vold mod børn og børns egne beskyttelsesmønstre, samt at opnå erfaring med en strategisk metode til indsamling af viden, som ikke er alt for tids- og ressourcekrævende. De deltagende organisationer giver udtryk for, at metoden fuldt ud lever op til deres forventninger.

3.1 Metodens styrker

I forhold til metodens styrker fremhæver de medvirkende organisationer særligt følgende 3 områder; her opsamlet i form af organisationernes egne citater:

A. Systematisk indsamling af viden - uden stort ressourceforbrug

- *Metoden giver vores partner mulighed for at udvikle deres metodiske kompetencer til at indsamle relevant viden. Metoden var klart beskrevet, hvilket var afgørende for, at partneren kunne gå til det og nå det indenfor den forholdsvis korte tidsfrist.*
- *Metoden benyttede sig af meget direkte spørgsmål. Vi fik således bekræftet, at vi ikke skal være "bange" for at adressere følsomme emner, og at vi godt kan opnå nyttig viden og indsigt i dybereliggende problematikker via mindre omfangsrige og ressourcekrævende studier.*
- *Den partcipatoriske tilgang i fokusgruppediskussionerne giver – hvis gennemført og faciliteret rigtigt - dyb indblik i problemområder og kvalificerer resultatet af spørgeskemaundersøgelsen.*
- *Metoden har ikke krævet mange ressourcer. Vores partner har tilvejebragt et rigtigt fornuftigt materiale – som er analyseret og serveret i meget tilgængelig form*

B. Fælles platform, fælles indsats, fælles analyse = "added value"

- *Det komparative aspekt har været overraskende interessant. At se hvordan et forholdsvis lille studie kan afspejle en meget kompleks virkelighed i vores daglige arbejde. Den erfaringsudveksling der følger – og forhåbentlig udbygges – er værdifuld.*
- *I netværkets regi er vi tvunget til at bevæge os ud over organisationernes egne konventioner og verdensbilleder, og bliver dermed skærpet ift. substansen. Derudover giver det selvfølgelig indsigt i andre måder at arbejde på.*
- *Sparringen med de øvrige danske organisationer har været interessant og*

lærerig i forhold til vores fremtidige mulige brug af lignende metoder.

- *Studiet bringer "added value" til netværket i form af konkret, relevant involvering af syd, læring i nord og syd, og samarbejde på tværs.*
- *Erfaringsudveksling udgør en kæmpe værdi for os, men i høj grad også for vores lokalt ansatte, der ser en stor fordel i at udføre sådan et studie i samarbejde med andre. Den geografiske spredning og muligheden for at bidrage med en lille del (uden at skulle bruge for mange ressourcer) har også haft "added value" for udbyttet.*

C. Potentiale i forhold til programudvikling

- *Vi står netop og skal i gang med et baselinestudie i forbindelse med implementeringen af et nyt projekt, der sigter mod at skabe sikre og trygge læringsmiljøer. Den netop testede metode vil vi bruge som inspiration til dette studie.*
- *Studiet kan bruges som del af problemanalyse og baseline i design af fremtidige indsatser med samme partner.*
- *Studiet vil indgå som en fælles referenceramme i udviklingen af fremtidige projekter.*
- *Sammenligningen af data på tværs af lande og organisationer giver et nyt og overordnet perspektiv der nuancerer generelle og kontekstspecifikke elementer i en problemanalyse. Studiets anbefalinger vil direkte kunne indgå i overvejelse vedrørende programudvikling.*

Metoden vurderes at have et særligt stort potentiale som monitorerings og evaluerings redskab. Med et relativt simpelt, velforberedt og temabestemt spørgeskema fulgt af fokusgruppe interview, kan man således etablere en solid baseline af kvalitative og kvantitative data, som man kan måle på undervejs i et projekt- eller programforløb, og som danner baggrund for en endelig evaluering af indsatsens effekt.

3.2 Metodens begrænsninger

Metoden har selvfølgelig også sine begrænsninger. Studiet lever ikke op til gængse videnskabelige standarder. Det er gennemført i 5 forskellige lande, med 5 forskellige research teams, som ikke har gennemgået træning i dataindsamling. Derudover har der ikke været nogen form for ekstern kontrol af, hvorvidt de enkelte teams har fulgt de opstillede research guidelines. Resultatet er en vis variation i kvaliteten af data.

De folk, der udførte interviewene havde vidt forskellige baggrunde, forudsætninger og kompetencer. Vi kan se på resultatet af vores indsamlede data, at vores interviewer burde have haft en bedre introduktion til metoden/mulighed for at teste metoden, inden de gik i gang.

Børnefonden

Det har i særdeleshed vist sig vanskeligt at komme i dybden; at få holdninger og erfaringer i spil under fokusgruppe interviewene, sandsynligvis fordi interviewerne ikke har tilstrækkelig erfaring med metoden, som adskiller sig væsentligt fra de strukturerede interviews med faste kategorier, og som er nemmere at håndtere uden forudgående træning.

En del af disse begrænsninger kan reduceres ved at lade dataindsamlerne gennemgå en målrettet træning. En mulighed som skal afvejes imod ambitionsniveau, tidsramme og budget for studiet.

En yderligere begrænsning i studiet er mængden af sprog; i dette tilfælde engelsk, fransk, nepali og hindi. Materialet er udviklet på engelsk og oversat til de øvrige sprog. De ikke-engelsksprogede svar på spørgeskema og fokusgruppe interview er forud for indsendelse af data oversat til engelsk.

Anneks 1: Konceptnote for ministudiet

Anneks 2: Kontrakt for medvirkende organisationer

Anneks 3: Spørgeskema

Anneks 4: Fokusgruppe interviews – problemstillinger og spørgsmål

Anneks 5: Field research guidelines

Dorthe Skovgaard Mortensen

Konsulent Next Generation Advice, Februar, 2012